

● Z A K O N

O SREDNJOŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

Prečišćen tekst

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kao dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton). Srednjoškolski odgoj i obrazovanje je djelatnost kojom se nakon završetka osnovnog obrazovanja omogućuje sticanje znanja, vještine i sposobnosti za rad i nastavak obrazovanja. Djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja redovnih učenika i odraslih lica, njihovu prekvalifikaciju, osposobljavanje i usavršavanje i druge oblike koji se ostvaruju u skladu s ovim zakonom i propisima koji uređuju djelatnost pojedinih vrsta srednjoškolskog odgoja i obrazovanja.

Član 2.

Djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja obavljaju javne ustanove i druga domaća pravna i fizička lica u skladu s ovim zakonom i drugim propisom. Javne ustanove iz stava 1. ovog člana jesu srednje škole i đački domovi.

Član 3.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje dostupno je svim licima pod jednakim uslovima i prema njihovim sposobnostima i mogućnostima u skladu s ovim zakonom i drugim propisima. Svrha obrazovanja je kroz optimalni, umni, tjelesni, moralni i društveni razvitak pojedinca, u skladu sa njegovim mogućnostima i sposobnostima, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, pridonijeti stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava, njegovom ekonomskom razvoju i promociji općepriznatih moralnih načela koje će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

Član 4.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje na području Kantona ostvarivat će se na osnovu nastavnih planova i programa koji će pored odgojno-obrazovnih vrijednosti osigurati i poštivanje historijskih, jezičnih, kulturnih, vjerskih i drugih posebnosti konstitutivnih naroda i ostalih u skladu s prihvaćenim evropskim i međunarodnim konvencijama.

Član 4a.

Opći ciljevi obrazovanja proizilaze iz općeprihvatljivih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosti sistema odgoja i obrazovanja zasnovanih na posebnostima nacionalnoga, historijskog, kulturnog i vjerskog naslijeđa konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, i koji omogućavaju:

- a) poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i pripremu svake osobe za život u društvu koje poštuje načela demokratije i vladavine zakona;
- b) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnosti izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, duševnotjelesne i druge vlastite osobine;
- c) uključivanje u proces evropskih integracija;
- d) promociju ekonomskog razvoja i podsticaj za cjeloživotno učenje;
- e) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;

- f) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitoj kulturnoj samosvijesti, jeziku i naslijeđu i njegujući međusobno razumijevanje.

Član 4b.

Škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju koje razvija podsticaj za sticanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeroispovijest, koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, tjelesnog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava.

Škola promoviše jednake šanse za sve svoje učenike, nastavnike i ostale zaposlenike, uvažavajući i promovišući istovremeno i pravo na različitosti među njima.

Škola promoviše i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i sredine u kojoj žive, u svim pitanjima od značenja za ostvarivanje uloge škole i interesa i potreba učenika.

Pitanja uloge i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju općim aktima škole, u skladu s važećim propisima, izrađenim uz konsultacije s učenicima, roditeljima i nastavnicima.

Član 5.

Srednja škola i đački dom za organ upravljanja i poslovnog rukovođenja koriste naziv: Školski odbor ili upravni odbor, domski odmor ili upravno vijeće, ravnatelj ili direktor.

I. PROGRAMI SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA, NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI; VRSTE SREDNJIH ŠKOLA, ORGANIZOVANJE NASTAVE

1. Programi srednjoškolskog odgoja i obrazovanja

Član 6.

Programi srednjoškolskog odgoja i obrazovanja mogu biti:

1. programi za sticanje srednje školske spreme,
2. programi za sticanje srednje stručne spreme i
3. programi za sticanje niže stručne spreme.

Po programima za sticanje srednje školske spreme, srednje stručne spreme i niže stručne spreme usvajaju se znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja redovnih učenika i odraslih lica.

1. Nastavni planovi i programi

Član 7.

Različite vrste i oblici srednjoškolskog odgoja i obrazovanja učenika postižu se na osnovu realizacije različitih nastavnih planova i programa koji se realizuju.

Nastavnim planovima i programima utvrđuje se svrha, ciljevi i zadaci programa, nastavni predmeti i sadržaji, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa, sedmični i godišnji broj časova nastave, broj časova za svaki predmet te didaktički i drugi uslovi i obaveze za realizovanje nastavnih planova i programa.

Član 8.

Nastavni planovi i programi za sticanje srednje školske, srednje stručne i niže stručne spreme sadrži zajednički, stručni i izborni dio.

Sastavni dio nastavnog plana i programa iz stava 1. ovog člana mogu biti: specifični, fakultativni dodatni i drugi sadržaji.

Član 8a.

Nastavne planove i programe uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljem tekstu: Ministarstvo), koji, pored ostalog, osiguravaju:

- a) da se kroz odgojno-obrazovni proces razvija pozitivan odnos i osjećaj pripadnosti državi Bosni i Hercegovini;
- b) kvalitetno obrazovanje za svu djecu i dostizanje odgovarajućeg standarda znanja, vještina i sposobnosti;
- c) kvalitet standarda obrazovanja u svim školama i na svim nivoima naobrazbe;
- d) zadovoljavajuću usaglašenost nastavnih planova i programa, kao i njihovu prilagodljivost, u skladu s posebnim potrebama škole i lokalne zajednice;
- e) primjenu nastavnih planova i programa koji odgovaraju razvojnim potrebama djece na koju se odnose, te njihovom uzrastu i posebnim interesima s naglaskom na promovisanju zdravog načina života kao najvišeg interesa učenika, roditelja, nastavnog osoblja, društva i drugo;
- f) slobodu kretanja i jednak pristup obrazovanju;
- g) ekonomičnost i pravovremenost u finansiranju i radu škole.

Zajedničku jezgru nastavnih planova i programa iz stava 1. ovog člana izrađuje Agencija za nastavne planove i programe u skladu s članovima 42., 43. i 48. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon).

Član 9.

● Zajednički dio nastavnog plana i programa sadrži osnovne predmete koji su obavezni za sve učenike određene vrste srednjoškolskog odgoja i obrazovanja.

Stručni dio nastavnog plana i programa sadrži stručne predmete programski vezane za određenu vrstu zanimanja.

Izborni dio nastavnog plana i programa obuhvaća predmete i programske sadržaje od kojih učenik bira jedan ili više njih u skladu sa svojim sklonostima.

Član 9a.

Škola će promovisati i štiti vjerska prava i slobode, toleranciju i dijalog i omogućit će zakonom priznatim Crkvama i vjerskim zajednicama u BiH održavanje redovne nastave vjeronauke u srednjim školama u skladu s njihovim učenjem i tradicijom.

Učenici pohađaju sate vjeronauke u skladu sa svojim vjerskim uvjerenjem i vjerskim uvjerenjem svojih roditelja ili staratelja.

Pri upisu učenika u srednju školu učenici i njihovi roditelji izabiru vjeronauku u školi, a oni koji to ne žele mogu biti izuzeti od pohađanja vjeronauke poštujući načelo slobode savjesti i izbora vjeronauke, u skladu s Članom 4. Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Škola se brine da učenici koji ne pohađaju sate vjeronauke ni na koji način ne budu dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na druge učenike, nego će tim učenicima osigurati nastavu iz predmeta etika.

Obrazovne isprave sadrže ocjenu iz vjeronauke ili etike i osiguravaju učenicima ista prava i mogućnosti za nastavak školovanja.

Član 9b.

Vjeroučitelj u školi ne može dobiti namještenje niti zasnovati radni odnos ako mu mjerodavna zakonom priznata Crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlaštenju (kanonsko poslanje, pismeno ovlaštenje ili certifikat) za poučavanje vjeronauke. Način zasnivanja radnog odnosa vjeroučitelja u srednjoj školi obavlja se u skladu sa zakonom i općim aktima škole.

Član 10.

Zajednički, stručni i izborni dio nastavnih planova i programa donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Određene izborne planove i programe srednje škole mogu predlagati Ministarstvu za njihovo donošenje.

Za izučavanje određenog izbornog predmeta učenici, odnosno odrasla lica se opredjeljuju popunjavanjem anketnog listića čiji sadržaj utvrđuje Ministarstvo, a anketu sprovodi srednja škola početkom školske godine.

Izborni predmeti nakon izbora postaju obavezni za sve učenike, odnosno odrasla lica, koja se za njih opredijele.

Član 11.

Specifični, fakultativni, dodatni i drugi sadržaji kao sastavni dijelovi nastavnog plana i programa mogu biti zastupljeni do dvadeset posto (20 %) u odnosu na utvrđeni sadržaj određenog nastavnog plana i programa. Specifične, fakultativne, dodatne i druge sadržaje kao sastavne dijelove određenoga nastavnog plana i programa utvrđuju i donose srednje škole koje obavljaju srednjoškolski odgoj i obrazovanje uz saglasnost Ministarstva.

1. Vrste srednjih škola

Član 12.

Srednje škole, zavisno od vrste nastavnog plana i programa koji izvode, mogu biti:

1. gimnazije,
2. stručne škole,
3. umjetničke škole,
4. specijalne stručne škole, odnosno stručne škole za učenike s posebnim potrebama i
5. druge vrste srednjih škola što se utvrđuje koncepcijom i potrebama razvoja srednjeg obrazovanja na području Kantona.

Član 13.

Gimnazija izvodi nastavni plan i program u četverogodišnjem trajanju, čijim se završavanjem stiče srednja školska sprema.

Gimnazije mogu biti opće i specijalne, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa koji se realizuje.

Član 14.

Stručna škola realizuje nastavni plan i program u trajanju, u pravilu, od jedne (1) do četiri (4) godine.

Završavanjem srednje stručne škole u najmanje trogodišnjem trajanju stiče se srednja stručna sprema.

Završavanjem srednje stručne škole u trajanju od jedne (1) do dvije (2) godine stiče se niža stručna sprema.

Stručne škole jesu: tehničke, industrijske, zanatske i druge, što određuje sadržaj nastavnog plana i programa koji izvode.

Član 15.

Stručna škola sa zastupljenim nastavnim planom i programom jedne struke nosi naziv te struke.

Stručna škola sa zastupljenim nastavnim planom i programom dviju ili više struka u svom nazivu ne navodi nazive tih struka, već samo "Srednja stručna škola".

Član 16.

U sredinama gdje objektivno nije moguće, niti je opravdano, osnivanje gimnazije i stručne škole kao samostalnih srednjih škola, može se osnovati jedna srednjoškolska ustanova s gimnazijskim i stručnim nastavnim planom i programom.

Srednjoškolska ustanova iz stava 1. ovog člana u svome nazivu ne navodi nastavne programe koje izvodi, već samo ima naziv "Srednja škola".

Član 17.

Umjetnička škola izvodi nastavni plan i program u najmanje četverogodišnjem trajanju, čijim završavanjem učenici i odrasla lica stiču srednju stručnu spremu.

Umjetničke škole jesu: muzičke, plesne, baletne, likovne i druge, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa.

Član 18.

U specijalnoj srednjoj stručnoj školi obrazuju se učenici s posebnim potrebama.

U specijalnoj stručnoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim planovima i programima kojima se utvrđuje stepen obrazovanja, zanimanje, trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih predmeta i praktična nastava.

U specijalnu stručnu školu mogu se upisati učenici na osnovu svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi ili preporuke službe profesionalne orijentacije, a dobna granica za upis nije ista kao kod upisa učenika s normalnim psihofizičkim razvojem.

Posebne nastavne planove i programe iz stava 2. ovog člana donosi Ministarstvo.

1. Organizovanje nastave

Član 19.

Srednja škola na osnovu nastavnih planova i programa donosi godišnji program rada.

Godišnji program rada donosi Upravni odbor na prijedlog nastavničkog vijeća.

Godišnji program rada srednjih škola dužna je donijeti do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Član 20.

Školski udžbenik je temeljno nastavno sredstvo, koji je izrađen u skladu s odobrenim nastavnim planom i programom i utvrđenom koncepcijom školskog udžbenika.

Pod školskim priručnikom podrazumijevaju se zbirka zadataka, radna bilježnica i druga literatura koja dopunjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio izrađen u skladu s utvrđenom koncepcijom udžbenika.

Upotrebu školskih udžbenika i priručnika odobrava Ministarstvo prije početka školske, odnosno nastavne godine.

Srednja škola u skladu s Pedagoškim standardom ima biblioteku čija je djelatnost sastavni dio rada srednje škole.

U školama se ne mogu koristiti materijali i komunikacije koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu, religiju i nacionalnu pripadnost učenika.

Vlada Kantona će osnovati organ za praćenje primjene odredaba iz prethodnog stava u skladu s članom 10. Okvirnog zakona.

Član 21.

Jezici konstitutivnih naroda BiH upotrebljavat će se u svim srednjim školama u skladu s Ustavom BiH.

Nastavnici će nastavu u školi izvoditi na jezicima konstitutivnih naroda u skladu sa Nastavnim planom i programom.

U srednjoj školi nastava se održava na jednom od jezika i pisama konstitutivnih naroda BiH, što se pobliže uređuje Nastavnim planom i programom.

U srednjoj školi nastava se održava na jednom od jezika i pisama konstitutivnih naroda BiH, što se pobliže uređuje Nastavnim planom i programom.

U školi se ne može vršiti diskriminacija nastavnika ili nekog drugog zaposlenika pri imenovanju, uslovima zaposlenja, napredovanju ili bilo kojoj drugoj odluci vezano za tu osobu, na osnovu toga što u školi, u usmenom i pismenom izražavanju, koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda.

U školi se ne smije vršiti diskriminacija učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških i drugih posebnosti, kao niti zbog činjenice što se koriste službenim jezikom iz stava 1. ovog člana.

Član 22.

Nastava se organizuje po razredima a neposredno izvodi u razrednom odjeljenju i obrazovnoj grupi. Broj učenika u razrednom odjeljenju i obrazovnoj grupi kao i druge parametre i vrijednosti srednjeg obrazovanja utvrđuju se pedagoškim standardom srednjeg obrazovanja (u daljem tekstu: Pedagoški standard) i Normativom srednjoškolskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i drugih učila (u daljem tekstu: Normativ).

Pedagoški standard i Normativ donosi Ministarstvo.

U pojedinim oblicima rada (vježbe, praktična nastava, rad sa nadarenim učenicima i učenicima s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju i sl.) razrednja odjeljenja mogu se organizovati u manje obrazovne grupe u skladu s nastavnim planom i programom i Pedagoškim standardom.

Način organizovanja obrazovnih grupa, nastave u zanatskim školama i praktične nastave u stručnim školama, kao i organizovanje i drugih sadržaja uređuje se u skladu s Pedagoškim standardom.

Član 23.

Godišnji broj nastavnih časova može iznositi najviše 1.120, 1 sedmično 32 nastavna časa, osim u programima čiji se veći dio izvodi u obliku vježbi i praktične nastave.

Dnevno opterećenje učenika utvrđuje se rasporedom časova škole. Teorijska nastava ne može iznositi više od šest (6) časova dnevno, a u iznimnom slučaju može iznositi sedam (7) časova dnevno.

Čas teorijske i praktične nastave traje 45 minuta. Čas praktične nastave traje 60 minuta ako se izvodi izvan škole kod poslodavca bez prisutnosti nastavnika.

Član 24.

Školska godina počinje 1. septembra a završava 31. augusta naredne godine i ima dva polugodišta, odnosno obrazovna perioda.

Nastavna godina počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Tokom školske godine učenici obavezno imaju zimski i ljetni odmor.

Početak i završetak nastave po polugodištima, odnosno obrazovnim periodima, odmora učenika i njihovo trajanje za svaku školsku godinu propisuje Ministarstvo na prijedlog Zavoda za školstvo i Pedagoškog zavoda.

Član 25.

Srednja škola obavezno otkriva, prati i potiče nadarene i talentovane učenike, te organizuje dodatni rad u skladu s njihovim sklonostima, sposobnostima i interesu.

Nadareni i talentovani učenici mogu završiti obrazovanje u kraćem vremenu od propisanog.

Uslove i način obrazovanja nadarenih i talentovanih učenika utvrđuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 26.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju može se organizovati, uz primjenu individualizovanih metoda rada u redovnoj srednjoj školi u posebnim razrednim odjeljenjima u obrazovnim grupama.

Učenici s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju mogu se obrazovati i osposobljavati za određena zanimanja i u specijalnim stručnim školama, odnosno stručnim školama za posebne potrebe učenika u skladu s članom 18. ovog zakona.

Član 27.

Radi uvođenja, obavljanja i provjere vrijednosti novih obrazovnih oblika, sadržaja i metoda rada Ministarstvo može uz saglasnost osnivača jednu srednju školu proglasiti eksperimentalnom, odnosno osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu Ministarstvo može odrediti odstupanje od odredbi ovog zakona u pogledu primjene nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika i nastavnika, načina ocjenjivanja, organizovanja razrednih odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Odluku o osnivanju i radu eksperimentalne srednje škole odnosno proglašavanju postojeće srednje škole eksperimentalnom, donosi Ministarstvo.

Član 28.

Srednja škola može biti vježbaonica za studente nastavne struke.

Odluku o uslovima, finansiranju, načinu rada i mreži vježbaonica, na prijedlog visokoškolskih ustanova, donosi Ministarstvo.

III: SREDNJOŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

ODRASLIH LICA ILI POLAZNIKA

Član 29.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje odraslih lica ili polaznika obuhvaća:

1. programe za sticanje srednje školske i srednje stručne spreme,
2. programe prekvalifikacije,
3. programe osposobljavanja i usavršavanja,
4. programe stručnog osposobljavanja i programe tečajeva, odnosno programe kurseva.

Obrazovanje odraslih lica ostvaruje se na osnovu posebnih nastavnih planova i programa, odnosno redovnih nastavnih planova i programa prilagođenih uslovima i svrsi sticanja zvanja odraslih lica.

U skladu s potrebama usavršavanja odraslih nastavne planove i programe iz stava 1. tačke 1. ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 30.

Prekvalifikacija se ostvaruje promjenom redovnih nastavnih planova i programa, doškolorovanjem uz obavezno polaganje dopunskih i diferencijalnih ispita.

Programom osposobljavanja i usavršavanja se nakon završene srednje školske, odnosno stručne spreme stiču nova znanja, vještine i sposobnosti potrebne za rad ili praćenje i upotrebu novih tehnologija i savremene organizacije rada.

Programom tečajeva ili kurseva odrasla lica stiču elementarna znanja ili sposobnosti za konkretno manje složeno zanimanje, a izvode se u trajanju od najmanje tri (3) mjeseca.

Planove i programe iz stava 2. i 3. ovog člana donose škole, koje ga izvode, uz saglasnost Ministarstva.

Član 31.

Programe stručnog osposobljavanja odraslih lica mogu predlagati ministarstva i Privredna komora Kantona nadležni za određeni obrt ili djelatnost, a donosi ih Ministarstvo.

Bliže uslove, način i postupak srednjoškolskog odgoja i obrazovanja odraslih lica uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 32.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje odraslih lica mogu izvoditi srednje škole i druga domaća i inozemna pravna i fizička lica ukoliko ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.

Na zahtjev srednje škole ili drugog pravnog ili fizičkog lica odobrenje za realizovanje obrazovanja iz stava 1. ovog člana daje Ministarstvo.

Član 33.

Troškove srednjoškolskog odgoja i obrazovanja odraslih snose odrasli direktno, preduzeće ili ustanova čiji su radnici ili Zavod za zapošljavanje.

Visinu školarine, odnosno cijenu koštanja pismenog i usmenog dijela ispita, upisninu i druge troškove utvrđuje srednja škola ili drugo pravno ili fizičko lice općim aktom na koji saglasnost daje Ministarstvo.

IV. PRAVNI STATUS, OSNIVANJE I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE I DOMA UČENIKA

1. Srednja škola

2.

3. Član 34.

4. Srednju školu kao javnu ustanovu osniva općina uz saglasnost Ministarstva.

5. Dvije ili više općina mogu zajednički osnovati srednju školu uz saglasnost Ministarstva.
6. Vlada Kantona može biti osnivač srednje škole u ekonomski i privredno nerazvijenim općinama.
7. Srednja škola se osniva uz saglasnost s odgovarajućim programom razvoja i koncepcijom srednjoškolskog odgoja i obrazovanja.
- 8.

9. Član 35.

10. Srednju školu mogu osnovati i druga domaća i inozemna pravna i fizička lica (u daljem tekstu: srednja škola u privatnom vlasništvu) uz saglasnost Ministarstva.
11. Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničku jezgru nastavnih planova i programa.
12. Na osnivanje, početak rada i djelatnost srednje škole u privatnom vlasništvu odgovarajuće se primjenjuje ovaj zakon i drugi propisi iz oblasti srednjeg obrazovanja.
13. Akt o osnivanju srednje škole u privatnom vlasništvu donose domaća pravna ili fizička lica koja je osnivaju.
- 14.

15. Član 36.

16. Djelatnost srednjoškolskog odgoja i obrazovanja na području Kantona, ostvaruje se kroz mrežu srednjih škola koju Odlukom utvrđuje Skupština Kantona na prijedlog Vlade, a kojom se utvrđuju osnovne potrebe razvitka i organiziranja srednjoškolskog obrazovanja na području Kantona.
17. Na osnovu plana i programa razvoja i potreba za određenom vrstom srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, općinska tijela uprave nadležna za pitanja odgoja i obrazovanja, utvrđuju vrstu i broj srednjih škola za ostvarivanje srednjoškolskih programa na svom području i predlažu ih Ministarstvu.
18. Na osnovu predloženih općinskih potreba za izvođenjem određenih vrsta programa srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, Ministarstvo utvrđuje i donosi popis verifikovanih srednjih škola u kojima će se izvoditi utvrđeni programi za područje Kantona i objavljuje ga u Službenim novinama HNK-a.
- 19.

20. Član 37.

21. Prije osnivanja srednje škole, osnivač imenuje komisiju od najmanje tri (3) člana koji će u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisom izraditi akt o osnivanju škole i obaviti druge radnje u vezi s početkom rada srednje škole.
22. Akt o osnivanju škole iz stava 1. ovog člana usvaja:
23. općinsko vijeće kada je srednja škola u vlasništvu općine,
24. općinska vijeća kada je srednja škola u zajedničkom vlasništvu dvije ili više općina,
25. Vlada kada je srednja škola u vlasništvu Kantona.
- 26.

27. Član 38.

28. Srednju školu kao javnu ustanovu i srednju školu u privatnom vlasništvu utemeljuje osnivač «aktom o osnivanju», koji pored općih uslova utvrđenih Zakonom o ustanovama sadrži i slijedeće uslove:
- 29.
30. utvrđene nastavne planove i programe te način i uslove njihovog ostvarivanja,
31. vrstu i trajanje obrazovanja, stručnoj i školskoj spremi koja se stiče završavanjem određenih programa,
32. radnike, prostor i opremu,
33. utvrđeni rok za donošenje pravila škole.
- 34.
35. Osnivač je obavezan od Ministarstva pribaviti ocjenu usklađenosti akta o osnivanju srednje škole sa Zakonom i drugim propisom.
36. Akt kojim kantonalna Vlada osniva srednju školu, ne podliježe ocjeni iz stava 2. ovog člana.
37. Srednja škola može obavljati statusne promjene na kraju tekuće, odnosno prije početka nove školske godine, a odluku donosi Upravni odbor uz saglasnost osnivača i Ministarstva.
38. Osnivač, odnosno srednja škola obavezna je prijaviti Ministarstvu promjenu za njen upis u Registar srednjih škola u roku od (15) dana od kada je određena statusna promjena obavljena.
- 39.

40. Član 39.

41. U ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja podrške u razvoju metoda i oblika odgojno-obrazovnog rada, popune nastavne norme nastavnika i drugih vidova međusobne saradnje, srednje škole se mogu udruživati na nivou Kantona u zajednicu srednjih škola, tako da svaka od srednjih škola zadržava status pravnog lica.

42. Prava, obaveze i međusobni odnosi srednjih škola u zajednici, bliže se uređuju ugovorom koji verificiraju osnivači srednjih škola koje su ušle u zajednicu.

43. Pravilima Zajednice srednjih škola, bliže se uređuje vrsta i oblik saradnje, poslovi, sistem i rad.

44. Pravila Zajednice srednjih škola iz stava 3. ovog člana donose Upravni odbori srednjih škola koje se udružuju uz saglasnost Ministarstva.

45.

46. Član 40.

47. Srednja škola može organizovati izvođenje određenog programa srednjoškolskog odgoja i obrazovanja i izvan svoga sjedištva, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisom uz saglasnost Ministarstva.

48. Na teritoriji Kantona, srednjoškolske programe mogu izvoditi srednje škole čije je sjedište izvan Kantona, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisom uz saglasnost Ministarstva.

49.

50. Član 41.

51. Srednja škola je obavezna donijeti Pravila.

52. Pravila škole kao i izmjene i dopune Pravila donosi Upravni odbor nakon dobivene saglasnosti od osnivača i Ministarstva.

53. Pravilima se bliže uređuje unutrašnje uređenje, način obavljanja djelatnosti, upravljanje školom, prava i dužnosti učenika, nastavnika i organa upravljanja, te ostala pitanja važna za rad škole u skladu sa Zakonom.

54. Upravni odbor donosi i druga opća akta koja moraju biti u skladu s Pravilima.

55.

56. Član 42.

57. Srednja škola može početi s radom i upisom učenika ako ispunjava uslove utvrđene ovim Zakonom, te ako ima:

58. Dovoljno učenika za formiranje određenog broja razrednih odjeljenja u skladu s Pedagoškim standardom,

59. Pravila,

60. Godišnji plan i program rada,

61. Izabrane nastavnike potrebne za izvođenje nastavnog plana i programa i

62. Odgovarajući prostor, opremu, didaktička sredstva i učila.

63.

64. Za početak rada srednje škole u privatnom vlasništvu, nije potrebno ispunjenje uslova iz

65. tačke 1. stava 1. ovog člana.

66. Način i postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana, propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

67. Srednja škola može početi s radom nakon dobijenog odobrenja od Ministarstva.

68.

69. Član 43.

70. Kad Ministarstvo utvrdi da postojeća srednja škola ne ispunjava Zakonom i drugim propisom utvrđene ciljeve i zadatke, odrediti će Upravnom odboru rok u kojem je dužan otkloniti utvrđene nedostatke.

71. Ako Upravni odbor u ostavljenom roku ne otkloni utvrđene nedostatke, odnosno ne uskladi djelatnost škole sa Zakonom i drugim propisom, Ministarstvo će naložiti osnivaču da poduzme odgovarajuće mjere.

72.

73. Član 44.

74. Osnivač donosi akt o ukidanju srednje škole kojim određuje rok i način prestanka njenog rada.

75. Srednja škola iz stava 1. ovog člana može prestati s radom odjednom ili postepeno.

76. Ako škola prestaje s radom odjednom, prestaje raditi na kraju školske godine u kojoj je donesena odluka o ukidanju. U slučaju postepenog prestanka rada škole, aktom o ukidanju se određuje školska godina u kojoj će prestati rad škole.

77. U slučajevima iz stava 3. ovog člana završetak započetog srednjoškolskog obrazovanja pojedinačno je pravo svakog učenika, odnosno njegovog roditelja ili staratelja.

78. Status radnika srednje škole koja je prestala sa radom, regulisati će se u skladu sa Zakonom o radu.

79.

80. Srednja škola u privatnom vlasništvu

81.

82. Član 45.

83. Srednja škola u privatnom vlasništvu koja je osnovana i čija djelatnost se obavlja u skladu s odredbama ovog Zakona i drugim propisom, je srednja škola u privatnom vlasništvu s pravom javnosti.

84.

85. Član 46.

86. Srednja škola u privatnom vlasništvu s pravom javnosti radi po nastavnom planu i programu u skladu s odredbama članova 7.,8.,9.,10.,11. ovog Zakona.

87.

88. Član 47.

89. Srednja škola u privatnom vlasništvu iz člana 45. ovog Zakona, pravo javnosti stiče radeći po nastavnom planu i programu kojeg donosi Ministarstvo ili davanjem saglasnosti na nastavne planove i programe, kao i davanjem odobrenja za početak njenog rada od strane Ministarstva.

90. Srednja škola koja je stekla pravo javnosti prema odredbi stava 1. ovog člana, u svoj naziv obavezno dodaje oznaku «s pravom javnosti».

91. Privatne škole u pogledu uslova i procedura osiguravaju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

92. Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promovisanja rasnih, nacionalnih vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje usluge smije vršiti na način suprotan Zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promovišu.

93.

94. Đački dom

95. Član 48.

96. Đački dom organizuje smještaj i ishranu, odgojno-obrazovni rad, kulturne i druge aktivnosti učenika kao samostalna ustanova.

97. Djelatnost đačkog doma je povezana sa djelatnošću srednjih škola.

98. Djelatnost đačkih domova mogu obavljati i srednje škole ukoliko ispunjavaju zakonom i drugim propisom utvrđene uslove za obavljanje te djelatnosti.

99.

100. Član 49.

101. Pravo na smještaj i ishranu u đačkom domu imaju, po pravilu, redovni učenici.

102. Prijem učenika se obavlja javnim konkursom.

103. Pravo na prijem se ostvaruje na osnovu kriterija koji se utvrđuju Pravilima i drugim općim aktom đačkog doma.

104. Uslove za prijem učenika, troškove smještaja i ishrane u domovima učenika, normative prostora i opreme, te program odgojnog rada s učenicima, donosi ustanova koja vrši učenički smještaj uz saglasnost Ministarstva.

105. Đački dom u privatnom vlasništvu samostalno utvrđuje i donosi normativ iz stava 4. ovog člana, koji ne može biti niži u odnosu na normativ domova kao javnih ustanova.

106.

107. Član 50.

108. Na osnivanje i status đačkog doma kao javne ustanove, njegov rad i prestanak rada, javnost rada, izvještaj o radu, nadzoru nad radom, registrovanju, pravima i obavezama učenika, izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja i stručnih radnika, organima upravljanja i vođenju dokumentacije i odgovarajuće evidencije, primjenjuju se odredbe ovog Zakona ukoliko posebnim propisom nije drugačije određeno.

109. Pojedina pitanja iz ovog člana, bliže se uređuju Pravilima i drugim općim aktom đučkog doma u skladu sa Zakonom i aktom o osnivanju.

110.

111. Registrovanje i evidencija

112.

113. Član 51.

114. Srednja škola i đučki dom upisuju se u Registar ustanova kod nadležnog suda i Registar srednjih škola Ministarstva (u daljem tekstu: registri).

115. Upisom u registre iz stava 1. ovog člana, stiče se pravna i poslovna sposobnost i pravo izdavanja učeničkih knjižica, uvjerenja, svjedodžbi i drugih obrazovnih isprava (u daljem tekstu: obrazovna isprava).

116. Srednja škola i đučki dom imaju pravo na pečat u skladu sa kantonalnim Zakonom o pečatu.

117. Uslove, način i postupak vođenja Registra srednjih škola i đučkih domova, propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

118.

119. Član 52.

120. U sistemu srednjoškolskog odgoja i obrazovanja, uređuje se i vodi evidencija i dokumentacija srednjih škola, đučkih domova i radnika.

121. Evidencija i dokumentacija iz stava 1. ovog člana vodi se na obrascima u skladu sa posebnim propisom.

122.

123. V. UPRAVNI I STRUČNI ORGANI

124.

125. Član 53.

126. Srednjom školom upravlja Upravni odbor i direktor.

127. Upravni odbor ima položaj i ovlaštenja organa upravljanja, a direktor poslovnog organa i pedagoškog rukovodioca srednje škole.

128. Djelokrug rada i način odlučivanja Upravnog odbora i direktora, bliže se uređuje Pravilima srednje škole u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisom.

129.

130. Član 54.

131. Uz poslove utvrđene Zakonom o ustanovama, direktor srednje škole obavlja i slijedeće:

132.

133. predlaže godišnji Plan i program rada i brine o njegovom realizovanju,

134. brine se za sprovođenje odluka Upravnog odbora, Nastavničkog vijeća i drugih tijela i organa srednje škole,

135. predlaže Upravnom odboru zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme u skladu sa Zakonom i Pravilima i obavlja podjelu radnih zadataka i obaveza na radnike,

136. podnosi izvještaj o rezultatima odgojno-obrazovnog rada srednje škole i druge izvještaje utvrđene Zakonom i drugim propisom najmanje dva puta godišnje Ministarstvu, i osnivaču,

137. obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, aktom o osnivanju i Pravilima.

138.

139. Član 55.

140.

141. Za direktora srednje škole može biti imenovano lice koje pored općih poslova utvrđenih Zakonom ispunjava i slijedeće uslove:

142.

143. ima visoku stručnu spremu,

144. ispunjava uslove za nastavnika u skladu s ovim Zakonom,

145. ima najmanje pet (5) godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima u srednjoj školi.

146.

147. Direktor se bira na osnovu javnog konkursa koji raspisuje Upravni odbor u sredstvima

148. dnevnog javnog informisanja, a sprovodi ga konkursna komisija.

149. Direktora srednje škole imenuje i razrješava Upravni odbor uz saglasnost Ministarstva.

150.

151. Član 56.

152. Škola je obavezna u roku trideset (30) dana od dana zaključivanja konkursa dostaviti prijedlog kandidata za direktora i od Ministarstva zatražiti davanje saglasnosti.

153. Ukoliko škola propusti rok iz stava 1. ovog člana ili predloženi kandidat iz određenih razloga ne dobije potrebnu saglasnost, Ministarstvo će tada, uz mišljenje Školskog odbora, imenovati vršioca dužnosti direktora škole na mandat od šest (6) mjeseci. Vršilac dužnosti direktora ima ista prava i obaveze kao i direktor škole.

154.

155. Član 57.

156. Srednja škola može imati pomoćnika direktora u skladu s Pedagoškim standardom.

157. Pomoćnik direktora srednje škole mora ispunjavati iste uslove koji su propisani za direktora, a imenuje se na način i u postupku koji je predviđen za izbor i imenovanje direktora škole.

158. Mandat pomoćnika direktora škole traje četiri (4) godine i ista osoba može biti ponovo imenovana za pomoćnika direktora.

159. Član 58.

160. Direktor se imenuje na četiri (4) godine i nakon isteka mandata isto lice može biti ponovo imenovano.

161. Ministarstvo će uz mišljenje osnivača razriješiti direktora, vršioca dužnosti direktora ili pomoćnika direktora kada utvrdi da ne ispunjavaju ovim Zakonom ili drugim propisom utvrđene im obaveze i radne zadatke ili kada se izvršavanjem tih obaveza i radnih zadataka u znatnoj mjeri krše odredbe ovog Zakona i drugog propisa.

162. U slučaju iz prethodnog stava ovog člana Ministarstvo će, uz mišljenje Školskog odbora, imenovati vršioca dužnosti na mandat od šest (6) mjeseci.

163. Upravni odbor, odnosno osnivač, u slučajevima iz stava 2. i 3. ovog člana nemaju prema razrješenom direktoru radnih i finansijskih obaveza.

164.

165. Član 58a.

166. Direktor i pomoćnik direktora u sklopu sedmičnih obaveza izvode redovnu nastavu s najmanjom sedmičnom normom jednog nastavnog predmeta iz njegove struke, a Školski odbor može ih osloboditi ove obaveze u opravdanim slučajevima.

167.

168. Član 59.

169. Odredbe člana 58. ovog Zakona ne odnose se na postupak i način izbora i razrješenja direktora srednje škole u privatnom vlasništvu.

170. Direktor srednje škole u privatnom vlasništvu imenuje se i razrješava u postupku i na način utvrđen aktom o osnivanju i Pravilima.

171.

172. Član 60.

173. Ako isto lice ne bude ponovo imenovano za direktora, srednja škola je obavezna osigurati mu radno mjesto u skladu s njegovom školskom spremom i radnom sposobnošću.

174. Ukoliko škola iz objektivnih razloga nije u mogućnosti radniku iz stava 1. ovog člana osigurati radno mjesto, obavezna je u saradnji s osnivačem osigurati mu naknadu plate u skladu sa Zakonom o radu.

175.

176. Član 60a.

177. Administrativnim uređenjem škola će osigurati da direktor, školski odbor i sekretarijat u organizacionom, upravljačkom i administrativnom smislu omoguće i ostvare najbolje rezultate u obrazovnom procesu. Broj i sastav stručnih školskih vijeća treba odgovarati broju nastavnih programa koji se primjenjuju u organizovanju nastave, a posebno u slučajevima kada se nastava iz svih predmeta održava na jednom od jezika konstitutivnih naroda.

178. Osnivač škole dužan je svakoj školskoj ustanovi, gdje je to moguće, osigurati pravni subjektivitet i nastavu s Planom i programom te udžbenicima na jednom od jezika konstitutivnih naroda kojima pripadaju učenici te škole.

179. U slučaju organizovanja cjelokupne nastave na dva jezika, uz direktora i zamjenika direktora koji nije iz istog konstitutivnog naroda ili reda ostalih jedan školski odbor i jedan sekretarijat, vođenje školske administracije uredit će se i organizovati na način koji osigurava ravnopravnost jezika, pisma, akata, školskih isprava i školskih programa.

180. Član 61.

181. Upravni odbor može imati od pet (5) do trinaest (13) članova.

182. Članovi Upravnog odbora biraju se iz reda radnika srednje škole, osnivača i roditelja učenika, a postupak izbora, broj članova i način rada utvrđuje se detaljnije Pravilima.

183. Mandat Upravnog odbora traje četiri godine.

184. Upravni odbor o svim pitanjima iz svog djelokruga odlučuje na sjednici, a odluke su pravovaljane kada su donešene većinom glasova ukupnog broja članova Upravnog odbora.

185. Sastav Školskog odbora odražava nacionalnu strukturu učenika i roditelja, radnika škole i lokalne zajednice u skladu s Okvirnim zakonom.

186. Članovi Školskog odbora biraju se iz reda osnivača, zaposlenika škole i roditelja učenika u skladu s Okvirnim zakonom, Statutom škole i imenuju se aktom osnivača. Direktori, pomoćnici direktora i čelnici sindikata ne mogu biti članovi Školskog odbora bilo koje škole u Kantonu.

187. U školi se osniva Vijeće roditelja i škole koje, pored ostalog, bira člana Školskog odbora u skladu sa Statutom i Poslovníkom o radu, a zadatak mu je participirati u radu i unapređenju rada škole i njenom promovisanju. Način, postupak izbora i rada, te broj članova Vijeća roditelja i škole detaljnije se uređuje općim aktom škole.

188.

189. Član 62.

190. Upravni odbor obavlja slijedeće iz svog djelokruga:

191.

192. donosi Godišnji plan i program rada srednje škole i prati njegovo ostvarenje,

193. daje direktoru smjernice i prijedloge o pitanjima od interesa za poboljšanje rada srednje škole,

194. raspisuje konkurs za izbor direktora i prijem ostalih radnika srednje škole,

195. na prijedlog direktora i drugih organa donosi odluku o zasnivanju i prestanku radnog odnosa radnika srednje škole,

196. rješava o upravnoj stvari iz svog djelokruga kao prvostepeni i drugostepeni organ,

197. razmatra i rješava žalbe učenika koje se odnose na pedagošku mjeru isključenja iz škole, nastavnika i drugih radnika škole, te roditelja kao drugostepeni organ,

198. razmatra primjedbe i prijedloge građana o pitanjima od interesa za rad srednje škole i

199. obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom, Aktom o osnivanju i Statutom.

200.

201.

Član 62a.

202. Ako Školski odbor ne obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu sa Zakonom i drugim propisom ili te poslove obavlja na način koji onemogućava redovno poslovanje i djelatnost škole, Ministarstvo će naložiti osnivaču raspuštanje Školskog odbora.

203. U slučaju da osnivač ne postupi po nalogu Ministarstva u roku od osam (8) dana, Ministarstvo će imenovati tročlanu komisiju od predstavnika zaposlenika škole, predstavnika osnivača i predstavnika Ministarstva koja će imati ovlaštenja Školskog odbora osim ovlaštenja koje se u vezi s imenovanjem i razrješenjem direktora škole ili pomoćnika direktora.

204. Ovlaštenja komisije iz stava 2. ovog člana su privremena i traju do konstituisanja novog Školskog odbora a najduže tri (3) mjeseca od dana njegovog raspuštanja.

205.

206. Član 63.

207. Stručni organi srednje škole su Nastavničko vijeće, Razredno vijeće, Odjeljsko vijeće i Stručni aktiv.

208. Nastavničko vijeće čine svi nastavnici jedne srednje škole, a njegovim radom rukovodi direktor.
209. Razredno vijeće čine svi nastavnici koji izvode nastavu u određenom razredu, a njegovim radom rukovodi jedan od razrednika što ga imenuje Nastavničko vijeće.
210. Odjeljensko vijeće čine svi nastavnici koji izvode nastavu u određenom odjeljenju, a njegovim radom rukovodi razrednik.
211. Stručni aktiv čine svi nastavnici istih ili srodnih predmeta ili oblasti, a njegovim radom rukovodi voditelj Aktiva ili pedagog.
212. Sadržaj rada stručnih organa srednje škole bliže se uređuje Pravilima i drugim općim aktima škole.
- 213.

214. Član 64.

215. Srednja škola obavezno ima sekretara škole.
216. Za sekretara može biti izabrano lice koje ima najmanje višu stručnu spremu, a prioritet kod prijema imaju kandidati pravne struke, što škola uređuje Pravilima.
- 217.

218. Član 65.

219. Đačkim domom kao javnom ustanovom upravlja Upravni odbor i direktor.
220. Odredbe člana 54. do 64. ovog zakona, koji se odnosi na poslove sekretara, direktora i Upravnog odbora srednje škole, odgovarajuće se primjenjuju i na organe upravljanja u đačkim domovima.
221. Stručni organ đačkog doma je Odgajateljsko vijeće.
222. Bliže odredbe o djelokrugu rada organa iz stava 1. i 3. ovog člana uređuje se Pravilima i drugim općim aktom đačkog doma.
- 223.
- 224.
- 225.**

226. Član 66.

227. Odredbe ovog Zakona koje se odnose na postupak i način izbora i trajanja mandata direktora i Upravnog odbora ne primjenjuju se na srednje škole u privatnom vlasništvu s pravom javnosti, niti na đačke domove u privatnom vlasništvu.
- 228.
- 229.

230. Član 67.

231. Status redovnog učenika može se samo imati u jednoj srednjoj školi a stiče se upisom u srednju školu.
232. Učenik koji je upisan u umjetničku školu može se upisati u još jednu srednju školu, ako ispunjava uslove upisa te druge srednje škole i ako može redovno izvršiti programske obaveze u obje škole što cijeni i odobrava nastavničko vijeće srednje škole koju učenik želi da pohađa.
233. Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravnu brigu za dobrobit njegovog tjelesnog i duševnog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima.
234. U slučaju sukoba prava prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju koje će najviše koristiti interesu djeteta.
235. Srednjoškolsko obrazovanje svima je dostupno, u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnom interesu i sposobnostima.
236. Učenik može istovremeno stjecati obrazovanje i u drugoj školi u statusu polaznika.
- 237.

238. Član 67a.

239. Učenici imaju pravo formirati Vijeće učenika.
240. Srednja škola učenicima pomaže pri formiranju članova Vijeća učenika čiji je zadatak:
241. promovisati interese škole u lokalnoj zajednici na čijem području se škola nalazi;
242. predstavljati stavove i interese učenika u Školskom odboru;
243. podsticati angažman učenika u radu škole;
244. informisati Školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno ili po zahtjevu Školskog odbora o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Način i postupak izbora, te rad Vijeća učenika detaljnije se uređuje općim aktima škole.

Član 68.

Pravo prijave na konkurs za upis u prvi (I) razred srednje škole imaju svi kandidati nakon završene osnovne škole u sklopu planiranog ukupnog broja učenika i vrste programa obrazovanja koje Ministarstvu predlaže srednja škola u saradnji s osnivačem, odnosno općinom za novu školsku godinu.

Učenici normalnog psiho-fizičkog razvoja mogu se upisati u (I) razred srednje škole u dobi do sedamnaest (17) godina, a izuzetno do osamnaest (18) godina uz odobrenje nastavničkog vijeća.

Pravo i obaveza je roditelja brinuti o odgoju i obrazovanju u najboljem interesu svoje djece, u javnoj ili privatnoj školi i ne ograničavati djeci pravo na odgoj i obrazovanje.

Odluku o planu upisa i kriterije konkursa za izbor kandidata u prve (I) razrede svih vrsta srednjih škola donosi Ministarstvo.

Uslovi upisa i odluku o planu upisa učenika srednje škole u privatnom vlasništvu donose autonomno.

Član 68a.

Škola može provjeravati znanje i sposobnosti pri upisu učenika u prvi (I) razred uz jasno utvrđene kriterije i mjerila općim aktom kojeg donosi Školski odbor na prijedlog Nastavničkog vijeća.

Na početku nastavne godine škola je obavezna upoznati učenike s njihovim pravima i obavezama.

Član 69.

Konkurs za upis učenika u prve (I) razrede objavljuje srednja škola ili dogovorom s Ministarstvom za sve srednje škole u sredstvima javnog informisanja.

Konkurs obavezno sadrži:

1. broj učenika koji se mogu upisati prema odluci o upisu,
2. uslove upisa i kriterije za izbor kandidata,
3. način, vrijeme i postupak provođenja konkursa,
4. i druge elemente utvrđene odlukom o upisu,

Član 70

Lica koja su završila odgovarajuće osnovno obrazovanje ili dijelove srednjeg obrazovanja po nastavnom planu i programu koji se sadržajno razlikuje od nastavnog plana i programa srednje škole u kojoj učenik nastavlja obrazovanje, mogu se mimo odredbi člana 68. i člana 69. Zakona uslovno upisati dok se ne sprovede postupak nostrifikacije ili ekvivalencije stečene obrazovne isprave.

Upis učenika u srednju školu iz stava 1. ovog člana obavlja se u skladu s propisom o nostrifikaciji i ekvivalenciji stečenih obrazovnih isprava.

Član 71.

Srednja škola upisanim učenicima na početku obrazovanja može izdati dačku knjižicu kao ispravu u kojoj se evidentira uspjeh učenika na kraju prvog obrazovnog perioda, odnosno polugodištu i kojom se dokazuje status redovnog učenika srednje škole.

Član 72.

Redovni učenik može tokom školovanja promijeniti upisani program, u pravilu, nakon završenog prvog razreda. Promjena programa iz stava 1. ovog člana može se usloviti polaganjem razlike ili dopunskih ispita koje određuje nastavničko vijeće srednje škole u kojoj učenik nastavlja obrazovanje.

Član 73.

Učenik koji je stekao nižu stručnu spremu ima pravo steći srednju školsku ili srednju stručnu spremu nastavljanjem obrazovanja ili polaganjem ispita.

Ostvarivanje prava iz stava 1. ovog članka obavezno se uslovljava polaganjem razlike ili dopunskih ispita.

Član 74.

Rad redovnih učenika prati se i ocjenjuje iz svih predmeta utvrđenih određenim nastavnim planom i programom. Predmetni profesor, javno u razrednom odjeljenju predlaže zaključnu ocjenu. Odjeljensko vijeće razmatra pojedinačne prijedloge na osnovu kojih utvrđuje prijedlog općeh uspjeha i vladanja učenika i dostavlja konačni prijedlog nastavničkom vijeću na usvajanje.

Način praćenja rada i ocjenjivanja redovnih učenika u srednjoj školi uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 74a.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata koje izrađuje Agencija za standarde i ocjenjivanje u skladu s članovima 46. i 47. Okvirnog zakona donosi Ministarstvo i nadzire njihovo provođenje.

Član 75.

Učenik koji nije zadovoljan zaključenom ocjenom iz pojedinog predmeta ima pravo u roku od 24 sata od dana pismenog saopštenja ocjene podnijeti prigovor ili žalbu na utvrđenu ocjenu i zahtijevati polaganje ispita pred komisijom. U određeni rok za podnošenje zahtjeva ne uračunavaju se neradni dani.

Bliže odredbe o ponovnom ispitu učenika iz stava 1. ovog člana uređuje se propisom o praćenju i ocjenjivanju redovnih učenika.

Član 76.

Redovni učenik koji je na kraju nastavne godine ocjenjen iz najviše dva (2) predmeta ocjenom nedovoljan (1) polaže popravni ispit. Popravni ispit polaže se u dva ispitna roka od kojih je prvi najranije petnaest (15) dana od dana završetka nastavne godine i organizuje se u junu, a drugi ispitni rok organizuje se u avgustu.

Učenici završnih razreda mogu polagati popravni ispit u junu, pod uslovom da su upućeni na popravni ispit iz samo jednog predmeta, te ako taj predmet nije praktična nastava.

Svi drugi učenici koji su upućeni na popravni ispit polažu ga u drugom ispitnom roku.

Bliže odredbe o uslovima, načinu i rokovima polaganja popravnih, predmetnih, razrednih, dopunskih i diferencijalnih ispita uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 77.

Redovni učenik programa za sticanje srednje školske, srednje stručne i niže stručne spreme može tokom savladavanja programa jedanput ponavljati razred.

Kada se učenik svojom voljom ispiše od pohađanja redovne nastave najkasnije mjesec dana prije završetka nastavne godine, smatrat će se da nije upućen na ponavljanje razreda.

Član 78.

Uspjeh učenika iz pojedinih predmeta ocjenjuje se broјčanom ocjenom: odličan (4), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2), nedovoljan (1).

Ocjene: odličan (5), vrlodobar (4), dobar (3), dovoljan (2) su prolazne.

Opći uspjeh učenika koji ima sve prolazne ocjene utvrđuje se srednjom ocjenom iz svih predmeta i to: s ocjenom odličan (5) ako je srednja ocjena najmanje 4,50; s ocjenom vrlodobar(4) ako je srednja ocjena 3,50; s ocjenom dobar (3) ako je srednja ocjena 2,50; s ocjenom dovoljan (2) ako je srednja ocjena najmanje

Opći uspjeh učenika kojem je na kraju nastavne godine zaključena ocjena nedovoljan (1) iz tri ili više predmeta, odnosno koji nije položio popravni ispit u propisanim rokovima, utvrđuje se ocjenom nedovoljan (1).

Ocjene za vladanje učenika su opisne i izražavaju se kao: primjerno, dobro i loše.

Član 79.

Učenik koji iz opravdanih razloga, kao što su: bolest u dužem trajanju, vojna i druge obaveze nije mogao pohađati nastavu i biti ocjenjen iz jednog ili više predmeta, polaže predmetni ili razredni ispit.

Razloge iz stava 1. ovog člana i odluku o polaganju predmetnog ili razrednog ispita donosi nastavničko vijeće na prijedlog direktora.

Član 80.

Učenik može biti zbog zdravstvenog stanja trajno ili privremeno oslobođen angažovanja u pojedinačnim sadržajima određenog nastavnog predmeta, ako ti sadržaji nisu iz stručnih predmeta.

Ocjena iz tog predmeta se utvrđuje, odnosno izvodi, na osnovu aktivnosti koju učenik obavlja u drugim sadržajima tog predmeta.

Odluku iz stava 1. ovog člana donosi nastavničko vijeće na prijedlog nadležne ljekarske komisije.

Član 81.

Redovni učenici koji imaju status vrhunskog sportaša ili su istaknuti umjetnici, mogu završiti srednju školu pohađanjem nastave ili polaganjem razrednog, odnosno predmetnog ispita, što se reguliše posebnim propisom.

Član 82.

Na kraju srednjoškolskog obrazovanja učenik polaže maturu ili završni ispit. Maturu polaže učenik gimnazije, a završni ispit polaže učenik stručne i srednje umjetničke škole.

Učenici koji su tokom cjelokupnog srednjoškolskog obrazovanja imali uspjeh odličan (5) oslobođeni su polaganja mature, odnosno završnog ispita.

Kao znak priznanja učenicima iz stava 2. ovog člana srednje škole mogu dodjeljivati posebne diplome.

Uslove, način i postupak polaganja mature, odnosno završnog ispita, uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 83.

Na kraju nastavne godine ili školske godine učenicima koji imaju prolazne ocjene iz svih predmeta izdaje se svjedodžba, a učenicima s jednom ili više nedovoljnih ocjena izdaje se uvjerenje.

Škola koja ne realizuje nastavnim planom i programom propisane nastavne sate i nastavne dane ne može izdati svjedodžbe učenicima. Za neostvarenje nastavnog plana i programa odgovoran je direktor škole i organ upravljanja. U slučaju vanredne okolnosti nastale elementarnom i drugom nepogodom, ili dugotrajnim neodržavanjem nastave, na prijedlog Ministarstva, Vlada Kantona donosi odluku o početku i završetku nastavne godine, te realizovanju nastavnog plana i programa, i propisanog i ostvarenog broja nastavnih sati i dana.

Na završetku srednje škole učeniku se izdaje svjedodžba o završnom ispitu.

Licima koja završe programe prekvalifikacije, osposobljavanja, usavršavanja, tečajevе i kurseve izdaje se odgovarajuća obrazovna isprava kao dokaz o uspješno završenom određenom programu.

Izgled, sadržaj i oblik obrazovnih isprava uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 84.

Na zahtjev učenika, njegovog roditelja ili staratelja srednja škola može izdati duplikat obrazovne isprave o završenom razredu, maturi ili završenom ispitu.

Postupak i način izdavanja duplikata obrazovnih isprava obavlja se u skladu s posebnim propisom.

Član 85.

Srednje škole i đачki domovi obavezno vode pedagošku dokumentaciju i evidenciju o učenicima.

Obrasci i sadržaj pedagoške dokumentacije i evidencije uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 86.

Radi podsticaja na što bolji uspjeh u odgojno –obrazovnom radu učeniku se mogu dodjeljivati pismene pohvale i nagrade pod uslovom i na način utvrđen općim aktom srednje škole.

Učenicima koji se neprimjerno odnose prema učenju, radnicima škole, učenicima, školskoj imovini i zbog drugog neprimjernog ponašanja mogu se izreći pedagoške mjere: opomena koju izriče razrednik, opomena pred isključenje koju izriče odjeljensko vijeće i isključenje iz škole koju izriče Nastavničko vijeće.

Učenik kome je izrečena mjera isključenja ne može polagati razredni ispit u školskoj godini u kojoj je mjera izrečena.

Pedagoške mjere iz stava 2. ovog člana izriču se na način i u postupku utvrđenom općim aktom srednje škole za tekuću školsku godinu i povlače sa sobom snižavanje ocjene vladanja a mogu se u toku trajanja ublažiti ili ukinuti.

Izrečena pedagoška mjera opomena ima za posljedicu snižavanje ocjene vladanja na dobro, a izrečena pedagoška mjera opomena predisključenje iz škole ima za posljedicu snižavanje ocjene vladanja na loše.

Ukoliko izrečena pedagoška mjera ne bude pozitivno djelovala na učenika u odgojno-obrazovnom smislu, odnosno ukoliko učenik napravi novu težu povredu pravila ponašanja može mu se izreći pedagoška mjera isključenja iz škole.

Član 87.

Učenik, njegov roditelj ili staratelj imaju pravo prigovora na izrečenu pedagošku mjeru drugostepenom organu škole. Na odluku drugostepenog organa o isključenju učenika iz škole može se izjaviti zahtjev za reviziju Ministarstvu u roku od tri (3) dana od dana prijema.

Odredbe člana 86. i člana 87. ovog zakona odgovarajuće se primjenjuju i na učenike u đačkim domovima.

Član 88.

Učenik gubi status redovnog učenika:

1. na kraju školske godine u kojoj je završio određeno obrazovanje, odnosno srednju školu,
2. kada se ispiše iz srednje škole svojom voljom,
3. kada se ne upiše u slijedeći razred
4. napuštanjem srednje škole i
5. dok traje pedagoška mjera isključenja iz škole.

Redovnim učenicima koji ponavljaju razred škola može odrediti da patricipiraju u troškovima odgoja i obrazovanja o čemu odlučuje Upravni odbor uz saglasnost Ministarstva.

VII. NASTAVNICI, ODGAJATELJI I STRUČNI SARADNICI

Član 89.

Nastavnicima u srednjem odgoju i obrazovanju garantuje se sloboda pedagoškog rada i podučavanja u sklopu utvrđenih nastavnih planova i programa.

Radnici u srednjem odgoju i obrazovanju imaju pravo na stručno udruživanje, sindikalno organizovanje i ugovaranje uslova rada s poslodavcem.

Član 90.

U srednjoj školi i đačkom domu mogu raditi, odnosno obavljati srednjoškolsku i domsku djelatnost profesori, stručni učitelji, nastavnici praktične nastave, saradnici u nastavi i instruktori (u daljem tekstu: nastavnici), stručni saradnici i odgajatelji.

Član 91.

Za nastavnika, stručnog saradnika i odgajatelja može biti izabrano lice koje je završilo odgovarajući studij visoke spreme i ima potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje.

Za stručnog nastavnika može biti izabran neko ko je završio odgovarajući studij više, odnosno srednje stručne spreme, ako je to najviši stepen obrazovanja u tom stručnom ili umjetničkom području i ako ima potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje.

Za saradnika u nastavi može biti izabrano lice koje je steklo odgovarajuću srednju stručnu spremu, posjeduje određeno radno iskustvo u struci i ima potrebno psihološko-pedagoško obrazovanje.

Član 92.

U toku školske godine radno vrijeme nastavnika raspoređuje se na neposredni odgojno-obrazovni rad i ostale poslove koji proizilaze iz karaktera i količine odgojno-obrazovnog rada.

Profesori organizuju i izvode teoretsku i praktičnu nastavu i vježbe.

Stručni saradnici organizuju i obavljaju stručne poslove vezane uz rad srednje škole i đakoga doma (pedagoške, psihološke, zdravstvene, defektološke, socijalne, bibliotekarske, programerske i druge poslove).

Odgajatelji organizuju rad u odgojnoj grupi, saraduju s roditeljima i nastavnicima te s Upravnim odborom.

Stručni nastavnici samostalno izvode vježbe i praktičnu nastavu.

Saradnici u nastavi učestvuju u izvođenju vježbi i praktične nastave pod neposrednim rukovodstvom nastavnika i stručnog učitelja.

Izuzetno, stručni učitelji samostalno izvode i teoretsku nastavu ako je stručna sprema koju su postigli najviši stepen obrazovanja u tom stručnom ili umjetničkom području i ako je to odobrilo Ministarstvo.

Član 93.

Sedmično radno vrijeme nastavnika utvrđuje se u skladu sa Zakonom o radu. Sedmična norma neposrednog odgojno-obrazovnog rada za teoretsku nastavu utvrđuje se u skladu s Pedagoškim standardom.

Normu neposrednog odgojno-obrazovnog rada po nastavnim predmetima, način utvrđivanja broja izvodača na odgojno-obrazovnim i drugim poslovima u srednjoj školi, uređuje Ministarstvo u skladu sa ovim zakonom i Pedagoškim standardom.

Kada škola ne može osigurati profesora odgovarajuće stručne spreme i nakon raspisivanja konkursa najmanje jednom u šest (6) mjeseci profesor te ili druge škole može imati najviše tridesetpet (35) sati neposrednog odgojno-obrazovnog rada sedmično u školama Kantona.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana Školski odbor na prijedlog direktora može donijeti odluku da profesor tada izvodi samo sate redovne nastave.

Član 94.

Nastavnici, stručni saradnici, odgajatelji i rukovodeći radnici u srednjoj školi i đakom domu ne mogu biti lica koja su pravosnažno osuđena za kazneno djelo koje ih čini nedostojnim za obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti.

Nedostojnost za obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti u skladu sa općim aktom ocjenjuje stručni organ odgojno-obrazovne ustanove.

Profesori, stručni saradnici i organi rukovođenja školom ne mogu podučavati (instruirati) učenike kojima predaju kao ni učenike u toj školi.

Član 95.

Potrebnu vrstu i stepen stručne spreme i pedagoško-psihološko obrazovanje za izvođenje teoretske nastave i vježbi iz pojedinih predmeta uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Ako se na konkurs za nastavnika javi osoba koja ima odgovarajuću stručnu sprema, a nema potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje, može biti izabrana, uz uslove da najkasnije u roku od godinu dana od dana izbora stekne to obrazovanje.

Nastavniku koji ne ispuni uslov iz stava 2. ovog člana prestaje radni odnos prvog dana po isteku roka iz stava 2. ovog člana. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja o prestanku radnog odnosa.

Šta se smatra odgovarajućom stručnom spremom i potrebnim pedagoško-psihološkim obrazovanjem nastavnika propisuje Ministarstvo.

Eventualne sporne slučajeve iz stava 1. ovog člana rješava Ministarstvo nakon predhodno pribavljenog mišljenja visokoškolske ustanove.

Član 96.

Profesori, stručni saradnici i drugi zaposlenici škole primaju se u radni odnos na osnovu javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje Upravni odbor, a sprovodi ga konkursna komisija.

Konkurs se objavljuje u sredstvima dnevnog javnog informisanja na području Kantona.

Član 96a.

Odredbe Zakona o ustanovama, Zakona o radu i odredbe drugih propisa primjenjivat će se u djelatnosti srednjoškolskog odgoja i obrazovanja samo na ona pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom.

Član 97.

Srednja škola i đački dom s profesorima i stručnim saradnicama koji nemaju radnog iskustva u struci zaključuje ugovor o obavljanju pripravničkog staža na vrijeme u skladu sa zakonom i drugim propisom. Pripravnički staž u srednjoj školi traje najduže godinu dana, ali ne kraće od šest (6) mjeseci. Nakon obavljenog pripravničkog staža pripravnik stiče pravo polaganja stručnog ispita. Pripravniku koji ne položi stručni ispit u roku od šest (6) mjeseci od dana kada je stekao pravo polaganja stručnog ispita, prestaje radni odnos u srednjoj školi. Program, način i uslove polaganja stručnog ispita uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 98.

S nastavnikom se može zasnovati radni odnos na određeno vrijeme bez objavljivanja javnog konkursa u skladu sa Zakonom o radu.

Ako se na raspisani konkurs ne javi lice koje ispunjava uslove iz člana 91. ovog zakona, može se izabrati lice koje ne ispunjava te uslove u statusu izvođenja neverifikovane nastave.

Iz predmeta u statusu neverificirane nastave polaže se predmetni ili razredni ispit ako nastavu izvodi osoba bez odgovarajuće stručne spreme u posljednja dva (2) mjeseca tekuće nastavne godine.

Radni odnos iz stava 2. ovog člana zasniva se na određeno vrijeme, do popune radnog mjesta licem koje ispunjava propisane uslove.

Škola je dužna najmanje jednom u šest (6) mjeseci raspisati konkurs za popunu radnog mjesta iz stavova 2. i 3. ovog člana.

Član 99.

Rad nastavnika obavezno se prati i ocjenjuje.

Nastavnici mogu napredovati u struci i sticati zvanja u skladu s posebnim propisom kojeg donosi Ministarstvo.

Član 100.

Nastavnici imaju pravo i dužnost stalnog stručnog i pedagoškog usavršavanja.

Program i organizaciju stalnih oblika stručnog usavršavanja uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 101.

Nastavnici, stručni saradnici i odgajatelji obavljaju ljekarski pregled, u pravilu, svake školske godine, a obavezni su to učiniti najmanje jednom.

Troškovi obaveznog ljekarskog pregleda regulisat će se u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Kantona.

Ako direktor ocijeni da radnik zbog narušenoga psiho-fizičkog zdravlja ne ispunjava planirane poslove i radne zadatke, donijet će odluku o njegovu upućivanju na ljekarski pregled i prije isteka roka iz stava 1. ovog člana. Radniku koji odbije izvršiti odluku o upućivanju na ljekarski pregled prestaje radni odnos u srednjoj školi.

Član 102.

Ako se nalazom nadležne medicinske ustanove utvrdi da je psiho-fizičko zdravlje nastavnika narušeno u mjeri koja omogućava normalno obavljanje odgojno-obrazovnog rada direktor će na prijedlog te medicinske ustanove donijeti odluku o oslobađanju nastavnika od neposrednog odgojno-obrazovnog rada.

Srednja škola je dužna nastavnika iz stava 1. ovog člana rasporediti na drugo radno mjesto, u skladu s njegovom stručnom spremom i preostalom radnom sposobnošću.

Ako nastavnik odbije ovakav raspored prestaje mu radni odnos u srednjoj školi.

Član 103.

Nastavniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je ispunio uslove za prestanak radnog odnosa u skladu s ovim zakonom i Zakonom o radu.

VIII. NADZOR

Član 104.

Inspekcijski nadzor u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju obavljat će se u skladu s posebnim zakonom.

Stručno pedagoški nadzor u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju obavljat će se u skladu sa posebnim propisom koji donosi Ministarstvo.

IX. POTREBE I INTERES KANTONA U FINANSIRANJU SREDNJOŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 105.

Potrebe i interesi općina i Kantona srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u smislu ovog zakona jesu:

1. organizovanje općeg i posebnog stručnog obrazovanja kao redovne djelatnosti srednje škole na dostignućima savremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja za sticanje znanja i vještine za rad ili nastavak daljnjeg školovanja,
2. unapređivanje djelatnosti srednjoškolskog odgoja i obrazovanja i osiguravanja uslova rada prema zahtjevima programskih sadržaja,
3. osiguranje dostupnosti srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u skladu sa sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika i učenika koji postižu natprosječne rezultate,
4. stipendiranje nadarenih i talentovanih učenika i
5. izdavaštvo školskih novina, publikacija i časopisa.

Navedene i druge potrebe i interesi općina i Kantona realizuju se izvođenjem srednjoškolske djelatnosti za koju se osiguravaju sredstva u kantonalnom Budžetu i drugim izvorima po mjerilima i kriterijima koje uređuje Ministarstvo.

Član 106.

Sredstva osigurana u skladu sa stavom 2. člana 105. ovog Zakona za finansiranje srednjoškolske djelatnosti izdvajaju se na račun Ministarstva koje obavlja obračun i doznaku tih sredstava za potrebe srednjih škola.

U kantonalnom Budžetu mogu se osigurati i sredstva za nastale vanredne (neplanirane) potrebe srednjih škola koje na prijedlog srednjih škola iskazuje Ministarstvo kantonalnoj Vladi.

Radi zadovoljavanja određenih potreba učenika, odnosno njegovog roditelja ili staratelja participaciju dijela troškova školarine i naknade učinjene štete u skladu s aktom koji donosi škola uz saglasnost Ministarstva.

Član 107.

Sredstva za finansiranje srednje škole u privatnom vlasništvu osigurava osnivač.

Srednje škole iz stava 1. ovog člana mogu biti sufinansirane i sredstvima Ministarstva ukoliko su njihovi programi od interesa za općinu i Kanton.

Član 108.

Srednje škole mogu sticati sredstva i prodajom intelektualnih i kulturnih usluga i roba na tržištu, koje su u vezi s osnovnom djelatnošću škole iz uplata redovnih učenika, odraslih lica, najamnina, donacija, legata, poklona, zaostavštine i drugih izvora u skladu sa Zakonom.

Uslove, mjerila i način sticanja sredstava iz stava 1. ovog člana i njihovu raspodjelu uređuju srednjoškolske ustanove Pravilima i drugim općim aktom u skladu sa Zakonom.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 109.

Novčanom kaznom od 500 do 3.000 KM kaznit će se srednja škola i đački dom koji postupe suprotno odredbama člana 4, člana 8, člana 9, člana 10, člana 19, člana 20, člana 21, člana 23, člana 32, člana 42, člana 49, člana 50, člana 68, člana 75, člana 76, člana 83, člana 85, člana 91, člana 94, člana 96, člana 98. i člana 101. ovog zakona.

Član 110.

Za prekršaje iz člana 109. ovog zakona kazniće se i odgovorno lice u srednjoj školi i đačkom domu novčanom kaznom od 300 do 800 KM.

○ XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 111.

Nastavnici koji su stupanjem na snagu ovog zakona zatečeni u srednjoj školi na obavljanju odgojno-obrazovnih poslova u trajanju manjem od deset (10) godina, a nemaju stručnu spremu propisanu ovim Zakonom ili na zakonu utemeljenim propisima, mogu nastaviti izvođenje nastave instruktivne prirode pod uslovom da u roku od četiri (4) godine od dana stupanja na snagu ovog zakona steknu propisanu stručnu, odnosno školsku spremu.

Ako u određenom roku nastavnik iz stava 1. ovog člana ne stekne propisanu stručnu spremu, ne može dalje obavljati odgojno-obrazovni rad u srednjoj školi.

Sticanje propisane stručne spreme iz stava 1. ovog člana nisu obavezni oni nastavnici koji su stupanjem na snagu ovog zakona zatečeni u radnom odnosu u srednjoj školi s najmanje dvadeset (20) godina rada na odgojno-obrazovnim poslovima.

Član 112.

Radnik koji je stupanjem na snagu ovog zakona zatečen u srednjoj školi na obavljanju poslova i radnih zadataka sekretara u trajanju manjem od deset (10) godina, a nema ovim zakonom propisanu stručnu, odnosno školsku spremu, može nesmetano nastaviti obavljanje poslova svoga radnog mjesta uz obavezu da u roku ovog zakona stekne propisanu stručnu spremu.

Član 113.

Lica koja nisu stekla potrebno pedagoško-psihološko obrazovanje u skladu s ranijim propisima a u radnom odnosu u srednjoj školi, dužne su ga steći u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ukoliko lica iz stava 1. ovog člana u propisanom roku ne steknu potrebno obrazovanje, ne mogu dalje obavljati odgojno-obrazovni rad u srednjoj školi.

Član 114.

Obaveza polaganja stručnog ispita iz člana 97. ovog zakona odnosi se na nastavnike koji prvi put zasnivaju radni odnos u struci, nakon stupanja na snagu akta iz člana 97. stava 4. ovog zakona.

Član 115.

Učenici koji su prije stupanja na snagu ovog zakona upisali određeni program srednjoškolskog obrazovanja imaju pravo završiti započeto obrazovanje u vremenu dužem za jednu školsku godinu od propisanog trajanja upisanog programa obrazovanja ili mogu nastaviti obrazovanje u skladu s programom srednje škole utvrđenim odredbama ovog zakona uz obavezu polaganja razlike, odnosno dopunskih ispita.

Odrasla lica, odnosno polaznici koji su prije stupanja na snagu ovog zakona upisali određeni program srednjoškolskog obrazovanja imaju pravo završiti započeto obrazovanje u skladu s općim aktom srednje škole.

Član 116.

Licima koja su prema ranijim propisima stekla stručnu spremu trećeg (III), četvrtog (IV) i petog (V) stepena priznaje se srednja stručna sprema.

Licima koja su prema ranijim propisima stekla stručnu spremu prvog (I) i drugog (II) stepena priznaje se niža stručna sprema.

Član 117.

Licima koja su do 30. juna 1992. godine stekla svjedodžbe ili druge obrazovne isprave srednjoškolskog obrazovanja, uključujući vojne i vjerske škole na području republika bivše Jugoslavije, priznaje se stručna sprema u skladu s kriterijima iz člana 116. ovog zakona.

Javne isprave (svjedodžbe i diplome) stečene po važećim propisima, nastavnim planovima i programima i izdate od verifikovanih odgojno-obrazovnih ustanova imaju jednaku pravnu vrijednost na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine.

Član 118.

Zatečene srednjoškolske ustanove dužne su najkasnije šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uskladiti svoju djelatnost, uređenje, poslovanje, preregistriranje i opća akta s odredbama ovog zakona i podnijeti zahtjev za upis novih statusnih činjenica u registre u skladu s članom 51. ovog zakona.

Član 119.

Općinska vijeća, odnosno osnivači nadležni prema mjestu sjedišta srednje škole odlučit će najkasnije šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona o preuzimanju i daljem obavljanju osnivačkih, vlasničkih i drugih prava nad srednjoškolskim ustanovama koje su osnovane prema ranijim propisima.

Član 120.

Ako je postupak osnivanja srednje škole bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, završit će se u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 121.

Ministarstvo je dužno donijeti Pedagoški standard i Normativ u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministarstvo može pojedinačnim aktom uređivati pojedina pitanja iz Pedagoškog standarda i Normativa do njihovog donošenja.

Član 122.

Provedbene akte iz člana 25, člana 31, člana 42, člana 51, člana 74, člana 76, člana 82, člana 83, člana 85, člana 93, člana 95, člana 97, člana 99, člana 100. i člana 104. ovog zakona donijet će Ministarstvo najkasnije dvanaest (12) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 123.

Do donošenja provedbenih propisa iz člana 122. ovog zakona mogu se primjenjivati zatečeni provedbeni akti ukoliko nisu u suprotnosti s provedbenim propisima ovog zakona i drugog propisa.

Član 124.

Srednje škole i đачki domovi dužni su nakasnije šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obaviti izbor direktora u skladu s članom 55. ovog zakona.

Direktorima izabranim u skladu s ranijim propisima mandat traje do okončanja novog postupka izbora direktora.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na srednje škole i đачke domove u privatnom vlasništvu.

Član 125.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena ranije donesenih zakona i uredbi u srednjem obrazovanju na području Kantona.

Član 126.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama" Hercegovačko-neretvanskog kantona.